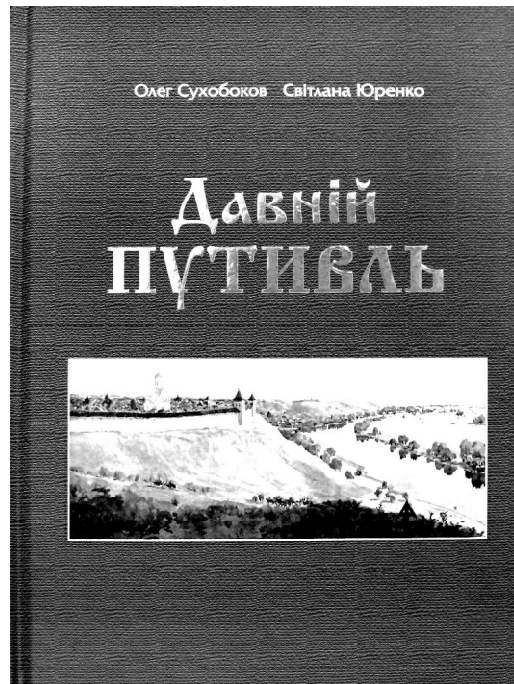

РЕЦЕНЗІЇ ТА НОВІ ВИДАННЯ

ВЛАСЕНКО В. М.

«ДАВНІЙ ПУТИВЛЬ»

У видавництві «Університетська книга» побачила світ історична монографія відомих українських вчених, археологів, істориків О. В. Сухобокова та С. П. Юренко «Давній Путивль» (Київ - Суми, 2019. 344 с.).

Автори більш як чверть століття своєї наукової діяльності присвятили вивченню археологічних старожитностей Сумщини. Очолюваною ними Лівобережною слов'яно-руською експедицією Інституту археології виявлено та досліджено багато важливих археологічних пам'яток України, деякі з них вже стали хрестоматійними у вітчизняній та зарубіжній історіографії. Зокрема, це такі пам'ятки сіверянського та давньоруського часу як Волинцеве, Битиця, Кам'яне, Ницаха, Зелений Гай, Ромни. У цьому переліку особливе місце посідають давньоруський Путивль та його округа. Саме цьому стародавньому місту, оспіваному у «Слові о полку Ігоревім», присвячена пропонована увазі читачів монографія, робота над якою тривала кілька років.

«Давній Путивль» - це комплексне історико-археологічне дослідження історії середньовічного Путивля, підсумок багаторічного наукового вивчення літописного міста, основою якого є результати дослідження Лівобережної слов'яно-руської експедиції ІА НАНУ в 1979-1983 рр. під керівництвом О. В. Сухобокова та С. П. Юренко.

Власенко Валерій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент, Сумський державний університет (Україна). ORCID: 0000-0003-2220-2239.

У книзі простежено процес формування давньоруського міста, починаючи від сіверянських городищ IX-X ст. на його території до перетворення Путивля на центр Путивльського удільного князівства у середині XII ст., а також висвітлено окремі аспекти історичного розвитку міста за доби пізнього середньовіччя та раннього нового часу.

У монографії вперше повно викладено історію археологічних досліджень Путивля та його округи, якнайширше враховані результати попередніх напрацювань дослідників Путивля Д. Т. Березовця (1947 р.), В. А. Богусевича (1959-1961 рр.), Б. О. Рибаківа (1965 р.), останніх розкопок О. В. Сухобокова (2006 р.) та новітніх спорадичних розвідок, писемні джерела і сучасні публікації. Авторам вдалося систематизувати матеріали початкового вивчення путивльських старожитностей у XIX - 30-х роках XX століття, віднайти цікаві, часом маловідомі, факти про них, дати їх наукову інтерпретацію. У дослідженні широко використані писемні джерела, конкретні події регіональної історії подано в загальноісторичному контексті. Окреслена авторами історична панорама дозволить читачеві зрозуміти особливості унікальної багатовікової історії Путивля, його роль в середньовічній історії України, осягнути природну й рукотворну красу цього міста.

Разом з тим, прагнучи познайомити читача з сучасним баченням історії давнього Путивля, автори означили й проблеми, які потребують подальшого поглибленого вивчення, та намітили перспективи подальших археологічних досліджень.

На сьогодні актуальними залишаються питання збереження історико-культурної спадщини сучасного міста, проблеми охорони і збереження його археологічних пам'яток, музеєфікації пам'ятки археології національного значення городища в урочищі Городок - дитинця літописного Путивля - яким автори приділили значну увагу.

Важливим доповненням наукового осмислення здобутків археологічних досліджень міста стали вперше представлені у книзі результати палеоантропологічного вивчення населення давньоруського Путивля на основі матеріалів з могильника на Микільській Гірці та масового поховання на Городку, результати металографічного аналізу колекції ковальських виробів із розкопок 1979-1980 рр., здійснені знайомими українськими фахівцями Т. О. Рудич та П. М. Покасом, Г. О. Вознесенською.

Книга багато ілюстрована картами, кресленнями, малюнками і фотознімками. Широко залучені матеріали як з і з фондів та архівів Інституту археології НАН України, Путивльського державного історико-культурного заповідника, Сумського обласного краєзнавчого музею, так і з приватних зібрань.

Книга буде цікавою та корисною для археологів та істориків, краєзнавців, вчителів, викладачів і студентів вишів, широкого загалу шанувальників давньої історії України.